

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți. Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond

Profesorul Czirbusz despre Români.

Afară de cele comunicate în numărul trecut, profesorul Czirbusz mai scrie următoarele despre Români:

— De veacuri datat la servitute, la nedreptate (principii Ardealului au deschis pe poporul român din cercul celor trei națiuni!), la flămândire, așteptă cu o liniște pasivă o întorcere spre bine a sorții sale și e sigur, că cu această tenacitate a sa, cu pasivitatea lui politică și cu fîmea lui de pământ, ce se arată în timpul mai recent, scormonește ungrimeea din Ardeal și din comitatatele limitate. Credeul seu politic e: *credința cătră împăratul* (testamentul lui Șaguna!). Constituție, egalitate, drepturi omenești și altele de felul acesta sunt înaintea lui noțiuni indiferente. De-și supus credincios, concetățean liniștit și soldat bun, totuși industria, comerțul și cartea nu-i place. Nu-și prea dau Români copiii la școle medii, dar' pentru aceea earăși e o născocire a paserilor șoviniste, că n'ar exista inteligență română în Ungaria. Dór' mai multă de cât în România. Dacă și se tipăresc foi și cărți române puține în Ungaria, cu atât mai multe se aduc din România și Franca, și dacă în vre-un oraș locuște românime mai numărósă: străinul neumblat la familiile române se pöte convinge la baluri și conferențe r. mâne, la adunările generale ale societăților culturale, că da, există, și încă inteligență română förte șarmantă, plăcută, în Ungaria.

Originea românimeii a preocupat mult timp pe învățați. Astăzi se pöte privi de deslegată chestia, și adevă: știința obiectivă a dat drept școlei magiare (?). După ea națiunea română s'a născut în vr'o regiune öre-care a munților dinarici, dar' sub influința limbei italiene și albane, pentru-că elementele latine ale românimeii sunt propriamente o rămășiță a limbei vulgare italiene; și punerea la fine a articolului, precum și formarea numeralelor de la 10 în

sus în modul albanilor, s'a putut întâmpla numai pe peninsula balcanică.

Susțitorii acestei școle sunt Rössler, Paul Hunfalvy, ear' explicătorul ei desevêrșit Ladislau Réthy. Școala română din contră afirmă, că legiunile lui Traian 102—200 până la ivirea Goșilor (77—271) au putut latiniza pe locuitorii sloveni și daci ai Ardealului, împăratul Aurelian a putut conduce legiunile în Moesia (pământul de azi român și bulgar), dar' retragerea armatei nu însemnă strămutarea totală a poporului. O parte a poporului român-slovean s'a ascuns dinaintea Goșilor în munții și pădurile neaccesibile ale Ardealului, o altă parte s'a așezat în Moesia. Fîind românul în tóte timpurile un popor călător și de păstori, cu încetul s'a estins și în Macedonia și astfel a ajuns în vecinătatea Albanilor. După trecerea Goșilor mulți s'au întors îndêret în Ardeal și Români din Ardeal s'au separat de cei din Balcani. Susținătorii acestei opinii e *Xenopol* în opul seu de 2 volume, intitulat: *Histoire des Roumains*.

Fie românimeea de origine romană ori dalmată*): *ea trăiește aici ca națiune complet formată*, în număr aproape de 3 milioane (total 11 milioane suflete), în vecinătatea celor de o viață, ear' de faptul acesta trebuie să țină cont *bărbatul de stat magiar*. Apoi și din cauza aceea, că nici românimeea nu se pöte subtrage de sub legile universale ale înaintării și evoluțiunii naționale, *ea înainteză*, — dar' mai încet de cât altă naționalitate. Al 3-lea fapt e acela, că precum Italia simpatizează cu iridenta austriacă, tot astfel și România, pe lângă tótă minciuna oficiösă și diplomatică, nu pöte rămâne indiferentă față de conaționalii sei carpatini. *Represalii, temnița, persecutarea presei, nu ajută nimic*, — liga română își va continua munca. Aici numai una pöte

* Din parte mi numai atât notez, că tipul român muntean reamintezte tipul slav și că contele Kun Géza deasemenea afirmă, că trăsăturile teței vechilor daci n'au dispărut definitiv în slavii Ardealului.

Nota autorului.

ajuta. *Unirea corönei României cu coröna Sului Ștefan, pentru-că nici românul, nici magiarul nu vrea să se facă supus rus*.

Cei mai mulți Români locuiesc în Ardeal (56% 1.4 milion) și Ungaria-sudică (800,000), mai puțini pe țărmul stîng al Tisei (600,000). La începutul secolului XVIII au fost în Ardeal numai 1/2 milion Români, astăzi sunt de trei-ori atîția. Cu tot traiul rêu și mortalitatea cea mare de copii, totuși românimeea se sporește. Înmulțirea o promovéză obstinția limbistică a Românilor, care nu posedă nici o limbă străină și nu vrea să și o însușiască. Dacă ca soldat învață nemțește ori ungurește, uită earăși îndată-ce se întorce în satul seu.

Atîta e ce știe să ne spună profesorul Czirbusz despre Români. Cum am spus, nu nimereste întru tóte învățatul autor al cărții „*Ungaria la începutul secolului XX*” cörda adevêrului, dar' cu tóte acestea, în aprecierile sale se cuprinde mult adevêr.

Causele și combaterea proselitismului.

Tenă lucrată pentru conferența profeșcă din tractul Solnocului, ținută în 10 Novembre v. c. în comuna Suciul-de-jos, de preotul Augustin Herman.

(Fine).

II. *Causele interne*, adevă împrejurările și scăderile din unele parohii de ale noastre sunt următoarele:

1. *Abandonarea obiceiurilor religioșe-morale*.

Încă din vechime s'a statorit, că timpul începerii serviciului divin se se țină dimineața, de-odată cu răsăritul soarelui, la care serviciu credincioșii canoniceste sunt îndotați a lua parte fără a mânca, bea etc., ca astfel sămănța sămănată de biserică și preot, care este cuvântul lui Dzeu, să cadă în inimi curate.

Acastă bună întocmire, care mult înalță inima și sufletul creștinului, în timpul din urmă nu se observă pe tot locul. Preotul merge tîrziu la biserică, mulți din parochieni,

și putînd atîta ajuna, mîncă, beau și fuméză, și apoi merg la biserică și prin acesta li-se réește simțul religios-moral și se dedau de a privi biserică nu de casa lui D-zeu, ci de o casă privată, față de care nu trebuie să observe sfințenia și curățenia recerută de canónele sfinței noastre biserici.

Alt obicei bun este ținerea la biserică în anumite prasnice a meselor de caritate, numite în unele locuri „*moși*”. Cu ocasiunea ținerei acestor mese, ce bătrânii totdeauna le-au ținut, dau parochienii mai cu stare bună diferite daruri, mîncări, etc. celor săraci, adevă dau pomană pentru sufletele părinților, fiilor și rudeniilor etc. Prin acesta s'a susținut și se susține și astăzi în popor simțul religios, simțul milosteniei și al aducerii aminte de cei în Domnul adormiți. Durere însă, că în multe parohii s'au lăsat aceste obiceiuri, cari nobilitau inimile și sufletele, și nu este nime cine să le reintroducă. De aci a urmat apoi, că în comunele unde nu se țin aceste mese, lipsește simțul de jertfăre, de milostenie, réește credința în Dzeu, și un astfel de popor la prima jertfă ce i-se cere pentru biserică, ori școlă, ușor se lapedă de credința lui, numai să nu dea nimenui nimic.

Tot astfel este obiceiul colindelor, obiceiul pomanelor, comandărilor, după morți la a treia, a noua zi și la patru-zeci de zile, computate de la ziua morții, cari tóte mai ales la orașe sunt aproape total perdate.

2. *Lipsa de vocațiune a unor preoți*, cari nu din dorul, isvorit din credință, de a lucra ziua și noaptea pentru binele poporului, se aplică pe cariera profeșcă, ci pentru a-și asigura o poziție din care să pöta trăi. Accesita sunt, cari din laptele turmei se hrănesc și trăesc, dar' nu se îngrijesc de păsterea acelei turme cuvîntătoare la pășunea cea adevărată și de adăparea ei la isvórele nemurirei, cari sunt sfința scriptură și învățăturile dumnezeiești ale sfinței noastre biserici.

3. *Neîngrijirea de loc sau nu de ajuns de creșterea bună a tineretului în școlă*, de catechisarea conștiențösă și cu pricepere a elevilor din școala de repetițiune cu privire la trebuințele lor indispensabile sufletești și la datorințele lor ca creștini, așa, că mulți cresc și ajung bărbați conducători în comună fără să-și cunoscă, și fără să-și pricépă legea lor creștină, fără să aibă convingere religioșă despre adevêrurile sfinței noastre biserici.

FOIȘORĂ

La finea anului.

Încă un an lăsăm în urma noastră, cei cărora dat le este de sorte să între în noul an ce l'începem poimâne. Un an plin de neajunsuri, plin de sfășieri între frați pe teme cari întră alte împrejurări ar fi fost să i uniască pe toți în acțiuni îndreptate spre binele comun. Dar' se duce acum și el la cei 1901 înaintași ai sei. Ce ne aduce succesul său, anul 1903, e taina sorții. Să sperăm însă, că cel puțin pomelnicul morților nostri nu va fi așa de bogat, cum e cest din anul ce dispăre. Căci în adevêr, dór' nici unul din anii anteriori nu a lăsat așa mari goluri în șirurile noastre, cum lasă anul 1902. Metropolitii, episcopi, preoți, învățatori, fruntași ai bisericii și neamului, în număr förte considerabil, au trecut în anul acesta la viața de veci. În această privință Sibiuul concurează la loc de frunte, numărând întră röpotași sei pe Dr. Ioan Rațiu, asesorul Nicolae Cristea, referentul Dr. Nicolae Olariu, dna Dr. Barcian, profesorul pensionat Ioan Hențescu, maiorul Zigici și mulți alții. Aradul încă 'și

are mortul seu fruntaș: episcopul Iosif Goldiș, Oradea-mare pe episcopul gr.-cat. Mihail Pavel și pe episcopul cardinal rom. catolic Laurentia Schlauch, Iași pe metropolitul Iosif, Cernăuții pe metropolitul Arcadie, Bucureștii pe o sémă de fruntași ai vieții sociale și politice, Budapesta asemenea, Roma pe un cardinal, Belgia pe regina sa, Saxonia pe regele ei, etc. etc.

Cum se vede deci, nu numai biserică și neamul românesc a avut în șirurile sale perdiri însemnate, cauzate prin cösa morții, ci apröpe în ace-ași măsură le-au avut și compatrioții nostri de altă naționalitate, cum și popórele din țerile străine. Atîta dór' se fie dilerința, că la ei șirurile sunt mai închiegate, pleiada bărbaților de valóre mai bogat reprezentată, și astfel la ei perderile nu sunt așa greu simțite, cum le simțim noi pe ale noastre.

Să-i înșirăm însă aci — pe cei cari îi știm, — spre piösă pomenire:

În *Ianuarie*: Jeronim Hêrtögă, cleric absolut (3 st. v.), Iosif Neagoe, preot (5), Ioan Hertă, cont. în Seliște (9), Ioan Hențescu, fost profesor în Buzău, România (10), Dr. Nicola Cristici, fost regent al Serbiei, (12), vëd. Ecaterina Dreghici, soția fostului

protopop al Timșórei (20), Tibál Antal, fost secretariu de stat în ministeriul de justiție ungar (20), Aleman Galea, cleric abs. și învățatoriu în Rêșinari (22), Nicolae Cristea, asesor consistorial în Sibiu (23), Iosif Naniescu, metropolitul Moldovei (26), Dr. Liviu Marcu, avocat tînăr în Lugoj, care a lăsat o frumoșă fundațiune spre scopuri culturale (29).

În *Februarie*: Octavia Motora, preotésă (4), Dr. Nicolae Olariu, avocat, referent extraordinar la consistoriul din Sibiu (5), Carolina I. Lengher (12), Maria Popa, preotésă (12), Basil Romoșan (19).

În *Martie*: Arcadie Ciuperconici, metropolitul Bucovinei și Dalmației (5), *Tizza Kálmán*, fost ministru-president al Ungariei (10), princesa *Maria de Wied*, mama reginei Elisaveta a României (11), Nic. Țințea, parochul Turnișorului (14), Ana Ciuca, preotésă (21), Mih. Rimbaș (21), Névy László, scriitoriu didactic magiar (23), *Ios. Goldiș*, eppul ep. Aradului (23).

În *April*: George Popescu, preot din România, röpösat în spitalul civil din Sibiu (2), Victor Manole, student gimnasist (5), Alexandru Lupașcu din București (8), Iuliana Bodea, preotésă (14), Dr. Nicolae Kalinderu, profesor de universitate în București (16), Iosif Maxim, profesor la școala reală română

din Brașov (18), Cristina Giurgiu, preotésă (22), Elisaveta Muntean, învățătoare (23), călugărul Gerasim „*tăicuțul*” de la mănăstirea Tismana în România.

În *Maiu*: călugărul George Cosma, fost stegariu în rêsboiul din 1877—78 al României (10), Ioan Bumbac, profesor în Bucovina (12), Samoil Popovicu, protopresbiter onorar și fost paroch în Beriu (15), *Silvia Dr. Barcian*, soția referentului școlar, Dr. Daniil P. Barcian (16), George Nicöră, parochul Devei (16), George Rözvan, avocat în Salonta-mare (18), *Mihail Pavel*, episcopul diecesei gr. cat. a Orășii-mari (19), Basiliu Rațiu, canonic în Blaj (19), Patriciu P. Barbu, adv. în Reghin (23), Maria Pop (23), Teodora Turcu din Sălciva-de-jos (28; — a röpösat în etate de 131 de ani!), Iosif Morariu, inv. în Feldiöra Brașovului (29).

În *Iunie*: Albert, regele Saxoniei (6), Teodor Popovicu, preot (12), Măriöra Flitter, preotésă, căsătorită abia de un an (13), Iulia Hașdëu, soția marelui savant Bogdan Petriceicu Hașdëu, Tache Giani, fost ministru al României (27), cardinalul Dr. Laurentiu Schlauch, episcopul diecesei rom. cat. a Orășii-mari (27), Emanuil Hermann, inventatorul cărților postale (30, în Viena).

Tineretul, eșit din școală, se crește mai departe în biserică.

4. *Unii preoți însă nici predică ei înșiși, nici lasă a se cetă baram căzaniile în biserică.*

Știut este, că serviciul divin numai atunci este complet, dacă de el se încopiează totdeauna și învățătura prin predică. Predica este mijlocul cel mai puternic pentru combaterea tuturor relelor și păcatelor și prin urmare pentru moralizarea și întărirea în credință a poporului. Predica este mana și pâinea cerescă, cu care se nutresc sufletele. La predică ne îndrumă și însuși Mântuitorul nostru prin cuvintele zise apostolilor: „mergând învățați toate popoarele!” Apostolul Pavel esclamă: „vai mie, de nu voi predică!” De predică s'a folosit Domnul nostru Iisus Christos, sfinții apostoli, și marii dascăli ai lumii: Atanasie cel mare, Vasilie cel mare, Ioan Gură de aur și Gregorie teologul, de a propaga învățăturile divine și de a susține și întări biserica.

La împreunarea serviciului divin cu predică ne îndatorază și apostolul Pavel, când zice: „ear' tu priveghază întru toate, fă lucrul evangelistului, slujba ta fă-o deplin!”¹⁾

5. *Nisuița unor parochieni nesocotiți de a pute face pe ceva protegiat al lor sau pe ore-care dintrii lor preot ori învățătoriu, de-și nu întrunesc cualificațiunea prescrișă de lege. Acestia, dacă nu-și pot valida interesele lor de acesta natură în biserica noastră, trec la uniți și îndemnă și pe alți credincioși de ai noștri la acesta, ca, având popor, să ajungă preoți la uniți, cum s'a întâmplat și în parochiile din acest tract: Ungureni, Rogoz și mai ales în Costeni, unde a devenit pe calea acesta preot unit un simplu econom cu opinci și suman, care afară de cetire și scriere, învățate pôte în școală să-tescă, nu știa nimic alta.*

Pe parochienii cu astfel de nisuițe preotul datoriu este să-i lumineze și capacitze cu totă puterea despre răul ce-l fac comunei și și despre blăstemul ce-i va ajunge în lumea viitoare, căci scris este: ear' vai de acela, prin care vin smintele, mai bine ar fi lui de și-ar lega o pătră de mără de grumazii lui și să se arunce în mare, de cât să smintescă pe unul dintr'acești mai mici!²⁾ Cel ce strică vre-o parochie, face păcat contra Duhului sfânt, care, pr cum zice sfânta Scriptură, nu i-se va ierta nici în viața cel de acum și nici în cel viitoriu.

6. *Purtarea încercată a unor preoți, atât în oficiu cât și afară de oficiu.*

Acosta se manifestă prin intrigi, puse la cale de preot cu scopul de a protegia în ceva cause pe unii dintrii parochieni în vederea unor favoruri de ori-ce natură, ear' pe alții a-i persecuta; sau prin alipirea unor preoți pe partea vre-uneia dintrii partidele ce ar exista în parochie, în afaceri ce nu se țin de oficiul seu și de demnitatea sa. Astfel sunt: amestecul lui la alegeri de primari comunali; cumpărarea de averi pe nedreptul

pe cale privată; cumpărarea prin licitațiunile ce se întâmplă, a averilor parochienilor; usurăria, pretrecerea în locuri necuviincioșe, beția, înjurăturile și alte scăderi omenești.

De acestea toate să se ferescă preotul și să ferescă și pe parochienii sei, și să nu uite nici-odată principiul pedagogic: verba movent, esempla trahunt. Preotul cu cuvântul și cu fapta trebuie să fie model de virtute, căci însuși Mântuitorul zice preoților: „așa să lumineze lumina vōstră înaintea omenilor, ca vădând faptele vōstre cele bune, să mărescă pe Tatăl vōstru cel din ceriuri!”³⁾

7. *Vorbirea de rău contra superiorilor și acestora contra inferiorilor înaintea poporului și a dușmanilor santei nōstre biserici. Prin această împrejurare se degradă și ei înșiși și își perd înaintea poporului autoritatea ce atât de mult se recere spre împlinirea cu sântenie a înaltei lor misiuni, la care sunt chemați.*

Mijlocele de a combate aceste cause înterne, enumerate în punctele 1—7 ale acestei teme, parte le-am atins la fie-care punct, acelea se înțeleg așa, că delăturând scăderile constatate, urmările rele vor înceta de sine, căci știut este, că delăturând cauza, este delăturată și urmarea.

Acum vin la constatarea uneia dintrii cele mai de importanță împrejurări în viața nōstră pastorală. Aceasta este:

8. *Negrijirea de ajuns în mersul regulat al afacerilor epitropiești în parochii.*

Preoțimea, care a fost chirotonită înainte de crearea „Statutului organic” și așa pute susține că și aceea ce a intrat în funcțiune înainte de anul 1880 — onore excepționale — credea în partea ei preponderantă, că cu săvârșirea pentru credincioși a sântelor taine și-a împlinit pe deplin chemarea. Să nu ne mirăm, căci atunci așa era timpul. Apoi dacă nime nu l'a instruat în cele administrative ale parochiei, de unde să le știe?!

De la dobândirea constituțiunei și autonomiei nōstre bisericești, adică de la statutul organic încôce, când a trebuit să funcționeze și corporațiunile parochiale, sinodul, comitetul și epitropia parochială, având fie care cercul seu de activitate și totodată și responsabilitatea sa, și mai ales de la anul 1880 încôce, de când s'a introdus regulamentul pentru administrarea și controla averilor bisericești: preotul atât ca conducătoriu, cât și ca membru natural al epitropiei parochiale are să îngrijescă de corecta administrare a averilor parochiale, a purta regulat jurnalul de cassă despre intrate și eșite, a conduce contul capitalelor, cartea de evidență despre repartițiuni etc. și a îngrijii neadormit, ca din diferite isvire, ce s'ar afla, să se creze fonduri, ca cu timpul trebuințele anuale ale bisericești și școlii să se pôta acoperi din ele, ear' nu tot d'n repartițiuni, cari se încassază cu greu și cari de multe-ori amăresc pe popor până la suflet.

Bine să ni-o notăm, că în acele parochii, unde preotul nu induce în jurnalul de cassă intratele și eșitele totdeauna atunci

când acelea se întâmplă, ear' eșitele nu totdeauna pe basă de cuitanțe legale și adevărate; apoi dacă nu induce în conturi și în cărțile de evidență solvirile deodată cu inducerea lor în jurnalul de cassă, ci toate le lasă până la finea anului, când nici el și nici epitropul nu-și mai aduce aminte, de cât numai aproximativ de cele întâmplă în cursul anului, ori în unele locuri în decurs de mai mulți ani; — mai departe dacă preotul nu prezintă comitetului și sinodului parochial în fie-care an la timpul prescriș sau nici-odată ratiociniul despre averea din parochie: atunci încrederea poporului în preotul seu se perde, simțul de jertfire al credincioșilor se timpește și nimicește, se ivesc bănueli, că se mănă averile bisericești, ear' urmarea acestora este dușmănia, certă, procese, de cari împrejurări folosindu-se dușmănia bisericești nōstre, sfârșitul acestor stări durerose din parochie este înstrăinarea credincioșilor de biserica nōstră străbună și trecerea la biserica unită.

Iată deci, că neîmplinirea din partea preotului și numai a acestei datorințe legale, la ce mare pericol și rușine împinge pe poporul nostru credincios! Sufletele lor din mâna preotului se vor cere! Și dacă este mare și grea răspunderea încă și înaintea superiorilor nōstri bisericești și a lumii, cu cât va fi aceea mai mare și mai grea înaintea preadreptului Dzeu, din a cărui mână a primit preotul darul preoțimei pentru a conduce turma cuvântătoare, lui încredințată, la mântuire, ear' nu la perire?!

Prin urmare, atât din punctul acesta de vedere, precum și din acelea pe cari le-am amintit, să ne convingem odată, că toți preoții suntem datori a îngrijii de înaintarea poporului nōu încredințat.

Să lucrăm din toate puterile nōstre la baza lui religioasă-morală, îndemnându-l să țină cu tărie la biserica nōstră străbună și la așezămintele ei. Cei-ce nu dau ajutoriu la consolidarea acesteia, nu lucră în interesul poporului, și nici în al bisericești. Cine se înstrăinează de biserica, se înstrăinează și de Dumnezeu, că după mărire desărtă umblă, căutând-o întrii omeni și cele omenești, mai pe sus prețuindu-le, de cât cele Dzeiești.

Căci ce folosește a ști întriga sânta scriptură, dacă nu o propovăduiești și turmei cuvântătoare, al cărui păstoriu și părinte ești?! Ce folos, că știi toate legile bisericești și nu le împlinești?! Ce folos, că porți numele frumos de părinte și nu îngrijești seu de feliu seu de tot rău de fiii tăi sufletești?!

Deci sus să avem inimile! Să rescumpărăm bine timpul și chemarea nōstră, că zilele grele sunt! Să ne împlinim conștientios chemarea nōstră, ca să binemerităm de la sânta nōstră biserica, care ne susține, și să ne facem părtași darurilor cerești, la cari suntem chemați și să ne învrednicim de cuvintele fericitoare ale Domnului și Dzeului nostru: „bine, slugă bună și credincioasă, preste puțin ai fost credincios, preste multe te voi pune, întrii întru bucuria Domnului tēu!” Mat. XXV, 23.

Pop, cofetar în Sibiu (12), Petru Suciu, protopresbiter în pensiune (19), Matteo Prăxedes Sagasta, fost ministru president al Spaniei (23), Grigorie Capșa (23), Atanasie Ivan (23), Dr. Alexandru N. Vitzu, profesor de fiziologie la universitatea din București (25), — și alți mulți, căduți jertfă diferitelor catastrofe, accidente și întâmplări nenorocose, întrii cari și cele multe mii de omeni ucși de oribila erupțiune a vulcanului Mont-Pelée de pe insula Martinica.

Dumnezeu să 'i odihniască po toți în lăcașurile sale, ear' celor rămași să încépă un nou an, cu noue speranțe de fericire, milostivul Dumnezeu să le ajute, ca să-și vadă realizate dorințele.

Lăudărosul.

de Petru Dulfu.

Celui ce cu-a sale fapte
Vi-se laudă într'una,
Dragi prietini! voi să 'i credeți
Din o sută numai una.
Gâsca 'n sus de-un cot când sboră
Face larmă-asurditore;
Pe când vulturul 'n tăcere
Se înalță pân' la sôre.

NOUȚĂȚI

Redacția și administrația „Telegrafului Român” dorește tuturor cetitorilor, colaboratorilor, corespondenților și amicilor ziariului: **an nou fericit!**

Din cauza sfintei sêrbători Tăierea împrejur, numărul proxim al ziariului nostru apare Sâmbătă în 17 Ianuarie n.

Din cercurile tinerimei sibiene. La invitarea asesorului Dr. Miron E. Cristea, numit din partea comitetului „societății pentru crearea unui fond de teatru român” bărbat de încredere întru promovarea scopurilor societății în Sibiu și jur, tinerimea română din Sibiu s'a întrunit Sâmbătă sêra la o conferență în saleta restaurantului „Unicum”, unde a luat mai multe decisiuni menite a promova nu numai scopurile urmărite de amintita societate, ci a da și un ore-care avânt vieții sociale românești din Sibiu. Dintrii aceste decisiuni amintim următoarele:

Dr. M. Cristea, ajutat de Tassi Boiu, să compună o listă a inteligenței din Sibiu, din care să acuireze membri la „societatea pentru crearea unui fond de teatru român”.

O comisiune din membrii Dr. M. Cristea, Dr. Vasilie Bologa, Dr. Ilie Ben, Dr. Ioan Borcea, Ermil Borcea, Lazar Tritean și Victor Tordășianu să facă preparativele de lipsă pentru aranjarea unei reprezentațiuni teatrale, de diletanți, în cursul carnevalului, având să alegă și piesa potrivită.

Profitănd de ocaziunea întrunirii de Sâmbătă, tinerimea a hotărât să pună la cale aranjarea unei conveniri sociale de Anul-nou și să facă eventual pregătiri pentru aranjarea unei petreceri în stil mai mare, în cursul carnevalului.

Pe lângă acestea s'a mai luat o decisiune, care după a nōstră părere e cea mai de importanță și a cărui realizare e forte de dorit, din multe puncte de vedere. Anume, tinerimea, în conștegere cu factorii competenți să aranjeze în cursul ernii un ciclu de prelegeri sau conferențe publice, ear' dacă acosta, din cauza scurțimei timpului nu s'ar pute realiza acum, să se facă deja de pe acum pregătirile de lipsă, pentru-ca cel mult în êrna viitoare să pôta fi ținute aceste conferențe.

Petrecere de Sân-Văsiu. Tinerimea română din Sibiu aranjază mâne sêră convenire socială în sala cea mare de la „Unicum”. Inceputul la 8 ore. Damele sunt rugate a se presenta în toaletă de stradă.

Impărțirea de daruri de crăciun la „Reuniunea sodătilor români din Sibiu”. Este știut că această reuniune, care atâtea lucruri folositoare aduce neamului nostru în general și clasei meseriașilor în special, de câțiva ani încôci an de an în preajma sêrbătorilor Crăciunului împărțește haine, încălțăminte, colaci etc. la săraci de ai noștri, deosebi la elevii de meserii cari nu primesc stipendii sau alte ajutoare, alinându-le astfel, fie și numai în parte suferințele lor. Reuniunea însăși nu are fond cu astfel de titlu și nu i-ar fi posibil a îndeplini astfel de fapte creștinești, dacă nu ar afla inimi generose, inimi cu durere pentru săraci, cari să jertfescă o mică parte din prisosul lor în scopul acesta. Astfel de inimi s'au aflat și în anul present și încă în număr destul de mare, după-cum se putea vedea din obiectele de împărțit (circa 500, întrii cari 42 părechi de ghete), cari reprezentau o valoare de aproape 1500 cor. În sêra da Crăciun, începând de la 6 ore, după mai multe colinđi și cântece de stea, s'a făcut apoi împărțirea de daruri prin presidentul reuniunii, ajutat fiind de notariu, și de cassariu cum și de dna Maria Greu și dșora Elena Grindean, durând până la 10 ore, în care timp pieste 200 săraci au fost împărțâși. Lacrimile vărsate de cei împărțâși cu daruri fie cea mai înaltă recompensă pentru generoșii contribuenți!

† **Grigore Capșa**, proprietariul cunoscutului hotel și restaurant „Capșa” din București, Mercuri, în ziua primă de crăciun, a fost înmormântat în București. Decedatul a fost senator și president al cãmerei de comerț din București în mai multe rânduri. Era oficer al *legiunii de onore*, oficer al *Steii României* și comandor al *Corônei României*.

† **Dr. Alex. N. Vitzu**, profesor de fiziologie generală și comparată la facultatea de științe din București și director al institutului de fiziologie de pe lângă acea facultate, a încetat subit din viață Mercuri, în ziua crăciunului, diminșă, în urma unui atac de paralizie a inimii.

¹⁾ Ep. II. cătră Timoteiu IV, 5.

²⁾ Luca c. 17. v. 1, 2.

³⁾ Mat. c. V. 10.

În *Iulie*: Maria Ganea, preotêsă (5), cardinalul Mișlav Ledochovski, șeful școlii de propagandă din Roma (9), Ioan Dordea (11), Victoria Mircea (12), Spiridon Dimian, fost administrator al tractului Treiscaune și paroch în Brețcu (14), Iosif Negru, preot (15), Domețiu Dogariu, inv. și autor de manuale școlare (17).

În *August*: Ana Hodoșiu, preotêsă (2), Tisza László (8), M. Hager (19), Ioan Buzdug, preot (20), Rudolf Virchow, marele savant german și profesor de medicină la universitatea din Berlin (23), Paul Papp, avocat în Beiuș (25), Ioan Papiu, preposit în Gherla (26).

În *Septembrie*: Nicolae Fechetici, preot (2), Constantin Udrea, fost primariu al Lugojului (2), Alexandru Pop, profesor în Bêrlad, originar din Transilvania (2), Maria Henrieta regina Belgiei, sôra rēposatului nostru mostenitoriu de tron (6), major Budislav Zigici, sêrb, rēposat în Sibiu (7), G. C. Philippescu, mareșalul curții regale din București (9), Leonida Pop, elev al seminarului nostru „Andreian” în secțiunea pedagogică (9), înmormântat în Sibiu, Simion Filimon, preot (16), Mihail Noak, vice-colonel în pensiune (20, în Hațeg), Dionisie

Poynăr jude la tabla reg. din Oradea-mare (23), Avram Armian (27).

În *Octobre*: Eugen Mântz, istoriograf (17), Elena Bibescu, soția fostului principe al Moldovei (18), Ioan Roșca (24), Nicolae Bucșa, învățat. (25), Ioan Ioanovici, preot (31).

În *Novembre*: Ilie Roșca, preot (6), Ana Nicola, preotêsă (7), Aurelia Guga (7), Alfred Krupp, proprietariul marilor fonderii de tunuri în Germania (9), Vasile Barbu, preot (12), Desider Mandac, questorul universității din Budapesta, român de origine (13), princesa Maria Cantacuzino (23), Maria Marcu, preotêsă văduvă (30).

În *Decembre*: Onoriu Tilea, ingineriu de comasație (2), Mihail Andreica, fost tribun în 1848—1849 (2), Anastasia Moldovan, (3), Dr. Ioan Rațiu, presidentul partidului național-român (4), Maniu Lungu, proprietariu în Rêșinari, membru în comisiunea administrativă a fundațiunii Șaguna (5), Ioan Florian, veteran comerciant în Brașov (5), Emilpuiu Negrea, preot tiner (5), Mihail Teiman, scriitoriu belêtristic în Bucovina (6), Kraft-Ebing, marele psihiatru și profesor de medicină la universitatea din Viena (10), Mihail G. Ghica, scriitoriu, locotenent-colonel în armata României (11), Constantin

† **Atanasiu Ivan.** Subscriși cu inima frântă de durere în numele nostru și al tuturor conștienților aducem la cunoștința colegilor, amicilor și cunoșcitorilor trecerea din viață a scumpului nostru fiu, frate, cumnat și unchiu, *Atanasiu Ivan* pedagog de anul al II-lea în sem. Andreian, pe care morbul înfricoșat de tuberculosă, Luni în 23 Decembrie 1902 la 4 ore p. m., în etate de 21 ani, împărțit fiind cu st. taine, l'a șters dintră cei vii. Inmormântarea i-s'a făcut Marți în 24 Decembrie la 2 ore p. m. în cimitierul gr. or. din Podele. Fie-i țărina ușor! Dormi în pace suflet blând și nevinovat. Podele, în 28 Decembrie la 1902. Atanasiu Ivan ca tată, Ioachim Ivan ca frate, Eleonora M. L. Popa m. Ivan ca cumnată, Traian A. Ivan ca nepot.

Pentru protopresbiteratul Brașovului, până la pronunțarea consistoriului arhiepiscopian asupra actului de alegere, arhiepiscopul deja pentru postul vacant de protopresbiter al Brașovului, a fost numit cu ziua de 1 Ianuarie 1903 administrator protopresbiteral părintele *Vasile Voina.*

Din jertfele beției. Ilie Mitrița din Fenlac (comitatul Timiș), țeran cu bună stare materială, Mercuri dimineața s'a dus la crismă și a beut până și-a cheltuit toți banii ce i' avea la el. Turmentat bine s'a dus apoi a casă, unde soție-sa i-a făcut înfruntări că în loc să meargă la biserică s'a dus la crismă. Mitrița a luat din cuiu revolvelul și și-a împușcat soția, apoi s'a culcat. După prânz mergând la ei rudeniile au aflat pe biata femeie mormânt în mijlocul odăii, ear' bețivul dormea dus în pat. La arătarea rudeniilor ucigașul a fost luat de gendarmi și dus în prinsor.

Din Dobra ni se scriu următoarele cu datul de 26 Dec. v.: Cam rar ni-se dă nouă, Dobrenilor, prilejul de a ne ridica de-asupra miseriilor zilnice și a ne îndeletnici cu lucruri ideale. Stăpâniți de patimi, lucrurile frumoase, cari prin alte părți sunt atât de obișnuite, nouă ni-se par înălțătoare și sublime, în cât vedându-le, lacrimi de bucurie vărsăm.

Câteva clipe de săninătate sufletescă ni-au pregătit bravii noștri învățători: dăora *Eleftra Stinghe* și dl *Ioma Roșu.* După-cum mi-s'a comunicat, dinții au avut fericita ideea de a aduna parale pentru a îndulci cu ele sfintele sărbători ale Nașterii pe sēma copiilașilor sērmani, cărora Crăciunul nu le prea aduce nici o bucurie.

Spre scopul acesta au aranjat la începutul postului o prea frumoasă producțiune cu elevii. Ne-au delectat cu cântări și declamări executate drăgălaș, parte de elevi, parte de corul bisericii noastre și parte de înșiși învățătorii. După producțiune s'a jucat tombolă aranjată sub patronajul dnei protopopese *Olimpia Morariu.* La tombolă au contribuit toate damele cu lucruri de mână de o frumuseță artistică. A urmat apoi dans și voie bună până în revērsatul zorilor.

La vinitul modest, dar' întră împrejurările de aici destul de frumos, au mai alăturat o sumă adunată prin colectă specială, la care toate inimile nobile au contribuit, nu din prisosul lor, căci noi Români nu prea avem prisos, ci când fie-care din pușintelul seu pentru aceia cari n'au nici atâtea.

Pe banii adunați s'a comandat materie pentru fetițe și băieți; li-s'a făcut câte o rochiță, roculet, câte o păreche de păpuși, etc. Aci țin a accentua, că nobilele noastre dame nu numai că au contribuit la tombolă cu lucruri de mână, ci cu mâinile proprii au lucrat toate hainele pe sēma copiilașilor.

În ajunul sf. sărbători apoi după sēvērșirea serviciului dumnezeesc, cu mic cu mare, inteligentă și popor, ne-am adunat la școlă noastră din loc, ca să fim de față la împărțirea hăinușelor și să gustăm și noi din bucuria mititeilor sērăcuți.

Am fost de tot plăcut surprinși, când elevii conduși de harnicii învățători, prin cântări melodișe și prin declamațiuni potrivite, ca niște ingeri drăgălași din nou ne dederă prilejul de a ne deslăta într'o astfel de măsură, cum numai inima de părinte iubitor și inima plină de dragoste cătră neam este în stare a o face acēta.

Venî rēndul la împărțirea hainelor, cari nu putură acoperi toate așteptările. Bunii învățători s'au îngrijit însă, ca fie-care să primească câte ceva, și astfel, cei-ce n'au primit haine, au primit recușite de scris etc. spre a-și ave fie-care bucuria sa de feriele și sărbătorile Nașterii Domnului.

După cât știu eu, tuturor celor ce au contribuit cu banul și jertfa lor la aceste clipe li-s'au făcut mulțămitele cuvenite. Le mulțămesc și eu pe calea publicității pentru toate sacrificiile aduse pe altariul binelui obștesc, în deosebi onoratului nostru corp învățătoresc, care a dovedit în mod eclatant, că bine a întrebunțat talantul dat de Dzeu și bine a folosit și dinarul dat de inimi generoșe.

Dinarul vēduvei. Frumōsa pildă din sfânta scriptură se repetēză une-ori și în zilele noastre. Pe când bogătanii arunca câte o sfermătură din belsugul lor spre scopuri culturale ori de binețacere, pretinđend să fie tāmăiați pentru acēta încă până sunt în viață, — adevēratele suflete nobile, cari afară de rīvna de a face bine nu au altceva de cât rīvna acēta, muncesc din greu și-și trag dōr' chiar din sērăcaciōsele lor distrațiuni, numai ca barem la mōrte să pōtă lăsa și ei ceva bun omenimei. Unul dintrē aceste suflete nobile era și *zilerul Iosif Schwartz* din Meizenset, care viața întrēgă a muncit, pe simbriuță de zileriu, zi de zi punēnd la o parte câte-un ban, doi, — *pentru școlă.* În sērăbătorile crăciunului bētrānul zileriu a rēposat, fiind înmormēntat simplu și sērăcaciōs, cum i-a fost și viața. După înmormēntare însă a urmat o frumōsă surprindere. Omeni autorității publice voind să ıee inventariu despre cele rēmase după bētrānul, au aflat un testament în tōtă formă, prin care zilerul Schwartz lasă școlēi elementare din Meizenset douē mii de corōne a'dunate creștariu de creștariu în lunga și misera lui viață. — Dacă „dinarul vēduvei“ a fost bine primit la Domnul, sigur că și acēta faptă a zilerului Schwartz va fi bine primită și rēsplătită în ceriuri.

Bal în Tilișca. Reuniunea femeilor române pentru înfrumșetarea bisericii și școlēi din Tilișca invită la balul ce îl va aranja în 1/14 Ianuarie 1903 în localul școlēi. Începutul la 7 ore sēra. În paușă cină comună.

La zece mii de metri în vēzduh. În Nikenort (Germania) doi aeronauți: Barton și L. Tolnay junior, s'au urcat cu balonul până la înălțime de zece mii și patru sute metri. La acēta uriașă înălțime au trebuit însă aerul slobodă gaz, spre a se scobori, fiind-că serul era așa de subțire și de rece, în cât urcând mai în sus și-ar fi perichitat viața. Au ajuns pāmēnt în apropiere de orașul german Friedberg.

Lista contribuitorilor

făcute în scopul rescumpărării feliicitărilor de Anul-nou în favorul fondului Casei Naționale.

S'au mai făcut până acum următoarele contribuiri:

Gregoriu Pletosu, prof., Năsēud	cor.	3—
Axente Moșoiu, notariu cerc., Bran	"	3—
Pantaleon Lucața, căpitan i. p. Sibiu	"	4—
Dimitrie Coltofean, protopresb., Brețcu	"	3—
Dr. Ioan Marciac, avocat, Alba-Iulia	"	4—
Dr. Victor Onișor, avocat, Bistrița	"	3—
Miți Victoria Onișor, soție de avocat, Bistrița	"	3—
Dr. Grigorie Sāndeian, Baiasprie	"	4—
Eliseu I. Dan, paroch, Borgo-Suseni	"	2—
Nicolae Stoichiția, Hunedōra	"	2—
George Neagovici-Negoescu, Intorsura Buzēului	"	2—
Dr. Ioan Miclea, Sebeșul-sāsesc	"	2—
Vasile Aldea,	"	2—
Dionisie Negru, magistru pharm. Reghin	"	3—
Dr. Enea Draia, avocat, Mureș-Oșorheiu	"	10—
Elia Pop, învățătoriu pensionat, Șomeuta-mare	"	1—
Vasilie Almășan, avocat, Cluj	"	5—
Ioan Major, adm. dom. metrop., Blaj	"	2—
Nicolau Oancea, învățătoriu, Brașov	"	2—
Dr. Liviu Micșă, avocat, Dej	"	3—
Zaharie Tatar, Elisabetopole	"	3—
George Comanicu, notariu cerc. i. p., Veneția-infer.	"	3—
Mihail Ittu, silvicultor, Sēliște	"	3—
Liviu Friedmann, notariu com., Jibot	"	5—
Locot. Silviu Pația, Sibiu	"	2—
Nicolau Penciu, jude cerc. i. p., Sibiu	"	5—
Dr. Aurel Isac, avocat, Cluj	"	10—
Dr. Petru Mladin, Prebul	"	5—
Petru I. Comșă, Sēliște	"	5—
Dionisie Roman, Mediaș	"	3—
Teodor Hermann, protopresb., Dej	"	5—
Nicolau Racoța, medic, Șeica-mare	"	5—

Georgiu Cārlan, notariu, Vlădeni	"	2—
Sergiu Medean, protopresb., Sebeșul-sāsesc	"	3—
Ioan Tipeiu, protopresb. em., Sebeșul-sāsesc	"	2—
Zevedeiu Murēșan, paroch, Sebeșul-sāsesc	"	2—
G. Tatar, funcționar de bancă, Sebeșul-sāsesc	"	1—
Ioan Oncescu, notariu pens., Sebeșul-sāsesc	"	2—
A. David, paroch, Sebeșul-sāsesc	"	2—
C. Crețoescu, casariu de bancă, Sebeșul-sāsesc	"	2—
Dr. I. Elekes, medic, Sebeșul-sāsesc	"	3—
Mihail Cirlea, notariu public, Abrud	"	10—
Dr. Laurențiu Pop, avocat, Arud	"	10—
Georgiu M. Corcheșiu, primariu, Cāmpeni	"	2—
Dr. Basil Preda, avocat, Cāmpeni	"	8—
Iacob Ștefla, preot și D. A. Mosora, învățătoriu, Sēliște	"	3—
Nicolae Rimbaș, jun., Hunedōra	"	2—
Mihail Besān, Lugoj	"	10—
I. A. de Preda, avocat, Sibiu	"	10—
Nicolae Cornean, preot, Apadia	"	5—
Dr. Emil F. Negruțiu, medic, Blaj	"	3—
Ioan Ivan, notariu, Gurariului,	"	3—
Ioan Manta, paroch, Gurariului	"	3—
Paul Muntean, locot.-colonel în p., Sibiu	"	3—
Alexandru Mocsonyi, Birchiș	"	20—
Dr. Ioan Borcea, profesor, Sibiu	"	2—
Lazar Iernea, protopop, Csomaköz	"	1—
Antonia Iernea n. Ciceronescu, Csomaköz	"	1—
Ioan Iepure, Beiuș	"	2—
Nicolae Radu, Beiuș	"	2—
D. Chiorean, Beiuș	"	2—
Octavia Stolojan, Beiuș	"	1—
Dr. Gavriil Cosma, Beiuș	"	3—
D. Negrean, Beiuș	"	2—
Sabin Ignat, Beiuș	"	5—
Dr. Ioan Ciurdar, Beiuș	"	5—
G. M. Marinescu, Beiuș	"	1—
Nicolae Fabian, Beiuș	"	1—
Dr. Eugen Bran, avocat, Teaca	"	5—
Ioan Dologa, preot, Borgo-Tiha	"	2—
Simeon Ciuca, paroch, Mociu	"	2—
Dr. Dionisie Login, avocat, Bistrița	"	5—
Dr. Andreiu Monda, avocat, Sângeorgiul-rom.	"	5—
Ioan Marcu, învățătoriu, Sângeorgiul-rom.	"	2—
Simion Dragomir, notariu cerc., Gurasada	"	3—
Petru și Anefta Călcionariu, avocat, Orșova	"	4—
Laurian Barcian, redactor, Orăștie	"	2—
Dr. Lszar Simon, avocat, Ciacova	"	5—
Smion Jivoinoviciu, contabil, Bocșa-montană	"	2—
Andreiu Murēșanu, Bocșa-montană	"	3—
Iosif Nedici, Oravița	"	10—
Pompiliu Predoviciu, paroch, Vingard	"	1—
Iuliu V. Albini, notariu, și soția sa Elena nāso. Iancu, Zlatna	"	3—

Cărți și reviste.

Amvonul bisericii gr. or. române, predici pentru toate Duminecile și sărbătorile de preste an, compuse de preotul Ioan Nicorescu, profesor seminarial în Arad, publicate cu binecuvēntarea rēposatului episcop Iosif Goldiș. Tomul I în estensune de 30 cōle 8° mare. Predici pentru toate Duminecile de preste an, avēnd fie-care din ele citațiuni și pilde bogate din Sf. Scriptură, Sf. Părinți, istoria antică și din istoria noastră națională. Prețul 3 corōne. De vīndare la autor: Arad strada Révay Nr. 10.

Transilvania și Analele „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, fascicolul VI pe Novembre-December (anul de esistență XXXIII) a apărut cu următorul sumariu: *Unificarea ortografiei și limbei române* (păreri publicate în diferitele ziare de la noi și din România); documente istorice (instrucțiune pentru centurioni, dată în 1848 de vice-prefectul Săcăreanu), și *procese verbale* de ale ședințelor comitetului (în Anale).

„Transilvania“ apare în 6 fascicoli pe an și costă 10 corōne (membrii Asociațiunii o ca pētă gratis). Direcțiunea: Sibiu str. Morii Nr 8

Căliandariul Minervei. A apărut la București, în editura institutului de arte grafice „Minerva“, *Căliandariul Minervei* pe anul 1903, cu o mulțime de articole originale și cu ilustrațiuni artistice. E fără indoiială cel mai frumos căliandariu dintrē toate câte le avem noi Români. Prețul unui esemplariu 1 cor. 25 bani. Se pōte procura și prin Librăria arhiepiscopiană din Sibiu.

Luceafērul, revista literară a studenților români de la universitatea din Budapesta, fascicolul 1 dto 1 Ianuarie n. 1903 a apărut cu următorul sumariu: Quo Vadis? de Al. Ciura; De mult, poezie de Octavian, Alexandru Papiu Ilarian și decorațiuni de la 1850, de Dr. Ioan Rațiu; „Și earășă va se vie“, poezie de Agog; Educația etică, de Neli Cornea; La crăciun, de Simin; Figura a treia din valsul „Superiori“ de I. Murēșan (compoziție), William Crookes (pagini din Hades) de G. Todica; Crysantemă, poezie de I. C Popescu-Polyelet; Despre sexul frumos, conferență ținută de Justin Nestor la o serată literară a casinei din Blaj; Descāntece și lecuiți din comitatul Hunedōra, comunicate de Emil V. Degan, apoi diferite notițe bibliografice și explicarea ilustrațiunilor (Nașterea Domnului și Christos înaintea lui Pilat).

„Luceafērul“ apare de douē-ori pe lună și costă 10 corōne (un fascicol 40 fileri). Redacțiua și administrația: Budapesta, VI. strada Vörösmarty Nr. 60a.

Din public.*)

Dare de sēmă și mulțămită publică.

Cu ocașiunea seratei literare aranjată de societatea „Petru Maior“ în memoria marelui Andreiu baron de Șaguna, la 13 Decembrie st. n. 1902, oferte benevoale au încurs de la următorii domni: Familia Mocsonyi 100 cor., George Serb, deputat dietal 100 cor., Iuliu Pușcariu, jude de trib. 30 cor. Victor Cucurano, consul rom. 10 cor. Sofia Babeș 20 cor. Dr. Emil Babeș 10 cor. Dr. Titu Babeș 10 cor. Leonida Sida 10 cor. Dr. Iosif Pop, jude la curie 10 cor. Dr. Boiu 10 cor. Dr. George Bilașcu 10 cor. Ghenadie Bogoieviciu 10 cor. Mesaroș, ingineriu 5 cor. Dr. Iuliu Coste 4 cor. Dr. Emil Dan 2 cor. Iuliu Moldovan 5 cor. Constantin Sotir 2 cor. Dimitrie Birăuț 2 cor. Dr. Iosif Siegescu 2 cor. Octavian Teslovanu 2 cor. Constantin Popescu 2 cor. George Grecescu 1 cor. Aurel Cristea 1 cor. Budapesta. Nicolae Popea, episcop 20 cor. Mihail Velicu, Chișineu 10 cor. Nicolae Zigre, Oradea-mare 10 cor. Nicoiaie Garoi, Zernești 10 cor. Ioan Petric, Brașov 6 cor. Dr. Atanasie Marienescu, Sibiu 4 cor. Ofelia Dr. Hubian, Cacova 4 corōne. Suma: 412.

Comitetul societății „Petru Maior“ își ține de datorință a mulțămi și pe acēta cale On. domni donatori.

Budapesta, 4 Ianuarie n. 1903.

Pentru comitet:

Ioan Garoiu
president.
George Zăria, *Filip Emil Mihail*
controlor *cassariu*

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acēta Redacțiua nu primesce rēsponderea.

Posta redacțiunii.

Dlui V. R. în M.-Uiora. Cele comunicate sunt de interes pur familiar. Pentru cei afară de cercurile dte familiare nu au nici un interes. Deci nu sunt de publicat.

Un domn înaintat în etate cu poziție foarte bună dorește a se căsători cu o văduvă și bună economă de prin părțile Sibiului, română de naționalitate. Adresa la administrația ziarului nostru sub titlul *Plas.* [227] 1-1

Cartea consilierului de medicină Dr. Müller, apărută deja în a 40-a ediție, care tractează despre

Conturbările în sistemul nervos și secșual

precum și despre vindecarea radicală a lor, se poate procura prin toate librăriile.

Pentru 1 cor. 20 fileri în mărci postale o trimite franco Curt Röber, Braunschweig. [181] 14-52

Vasile E. Moldovan

Meteor

— Roman —

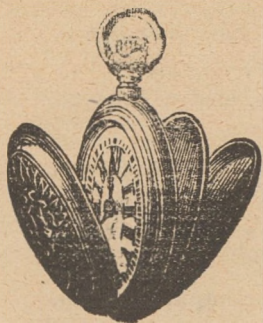
Se poate procura de la Librăria archidieceșană Costă 1 cor. + 10 f. porto

La Librăria Tipografiei Archidieceșane se află de vânzare:

Poesii Postume, de M. Eminescu
Prețul: C. 1—
Ziariul unui Pierde-Vară, de George
Coșbuc " 2—
Isus Christos cu cuvintele santei
scripturi, de Dr. Petru Barbu " 2.50
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10
bani mai mult.

Important pentru fie-care om.

Desfacere totală cu prețul cel mai puțin, numai cu fi. 2.95 o garnitură admirabilă din 14 bucați prețioșe, juvaericeale etc.

Important pentru fiecare om!

- 1 orologiu de busunariu, anker remontoir de nickel (la dorință argintat) cu capace gravate frumos, regulator precis, 3 ani garanție și cutie.
- 1 Lanț elegant panțerat, suflat sau nickelat împreună cu acățător sistem parisian.
- 1 ac de cravată aurit cu imitație de briliante.
- 1 păreche nasturi pentru manchete aurii marca "Garanție".
- 1 garnitură nasturi (botoni) aurii pentru guler și pepturi, constând din 5 bucați.
- 1 păreche cercei de argint veritabil oficios gradați.
- 1 inel de aur cu pētră elegantă.
- 1 oglindă de busunar în cutie.

Aceștea 14 prețioșe și admirabile obiecte împreună cu orologiu remontoir anker se predau numai cu 2 fl. 95 cr. prin rambursare sau prin trimiterea înainte a sumei la firma: **Brüder Hurvitz, casă de esport, Krakau Stradom 17 (Oestr.)**

Neconvenind a le returna în 8 zile primind banii înapoi fără ca cumpărătorul să fie cu ceva prescurtat. — Cataloge bogat ilustrate cu tot felul de juvaericeale, se trimit gratis și franco. [215] 9-20

Stabiliment nou!!

"Entreprise des pompes funèbres"

(Institut de înmormēntare)

— Proprietariu: **Fritz W. Elges** —

Sibiu, str. Cisnădiei 18

funcționează din 26 Decembre stil nou anul curent.

Inmormēntări pompoșe și simple.

Prețuri moderate.

[207]

8-25

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și inviorează

Deosebită atenție e a se aparat vindecă bôle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, fuituri de ureche, bătaie de inimă, șgârçiri de inimă, asma, auzul greu, șgârçiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mână și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pōte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis se se confunde cu aparatul „Volta” de-ore-ce „C” asul-Volta atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țēră și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapeșta, V., strada Vadász 42/V. colțul strada Kálmán.

Metropolia

Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania
Studiu istoric despre reînființarea Metropoliei, împreună cu o colecțiune de acte. Din însărcinarea Consistoriului metropolitan de Dr. **H. Pușcariu**, arhimandrit, vicariu arhiepiscopesc, etc.

Prețul: broș. 6 cor., leg. 7-70, 8.20 și 9.50 cor.

Se pōte procura de la Librăria archidieceșană din Sibiu.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceșană:**

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: Rēnduēla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmōsele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1.60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3.20 cor.** plus porto postal **30 bani.** Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceșane.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceșană:**

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvēntarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria archidieceșană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pânză nēgră **9.50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

NOU! **Pro 1903** NOU!

a apărut:

Calendarul archidieceșan

neapărat de lipsă pentru ori-ce preot și învățătoriu.

Prețul unui exemplariu **40 fil.**, cu Șematism **80 fil.**, + porto postal **10 fil.**

Librăria archidieceșană
Sibiu.